

Svar på skriftligt spörsmål SSS 44/2019 rd

Svar på skriftligt spörsmål om betalningssvårigheter hos yrkesstuderande ungdomar vid återbetalning av studielån

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 44/2019 rd undertecknat av riksdagsledamot Anna-Kaisa Ikonen /saml:

Vilka åtgärder ska vidtas för att hjälpa särskilt yrkesstuderande ungdomar med deras svårigheter att återbetala studielån?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Studiestödet består av studiepenning och statsborgen för studielån. Studielånet är en del av studiestödet och en del av studerandens grundtrygghet. Dessutom kan räntan på studielånet betalas med statsmedel eller studielåntagaren kan beviljas en betalningsbefrielse från borgensfordran som drivs in, om studielåntagaren har låga inkomster.

Om studielåntagaren inte kan betala amorteringen eller räntan i tid måste FPA betala studielånet till banken. Sedan indriver FPA av låntagaren hela det belopp som betalats till banken, dvs. borgensfordran för studielånet med en ränta på fyra procent. Låntagaren kan vid behov förhandla om betalning av borgensfordran med FPA:s indrivningscenter. Vid indrivningen av borgensfordran för studielån är syftet att borgensfordran ska betalas frivilligt. I första hand ska låntagaren betala borgensfordran som engångsbelopp. Om låntagaren inte kan betala borgensfordran på en gång kan FPA:s indrivningscenter och låntagaren komma överens om en avbetalningsplan. Låntagarens tillfälligt svaga ekonomiska situation kan beaktas genom att göra upp en avbetalningsplan med mindre avbetalningar på viss tid. Om borgensfordran inte har betalats inom utsatt tid och varken betalningsuppsättningar eller andra indrivningsåtgärder gett resultat, överlämnas fordran till utsködningsmyndigheten.

FPA tillämpar anvisningarna om indrivning av borgensfordran jämlikt på alla kunder. Vid indrivning kan FPA beakta kundens låga inkomster då en avbetalningsplan upprättas. FPA försöker komma överens med kunden om en rationell och realistisk betalningsplan. När kunden kontaktar FPA informeras kunden om att denne har möjlighet att ansöka om betalningsbefrielse från räntan om förutsättningarna i lagen om studiestöd uppfylls. Om kunden är arbetsförmögen informeras kunden om att denne har möjlighet att ansöka om betalningsbefrielse från hela skulden.

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 44/2019 rd

Studielåntagaren har rätt att få befrielse från räntan på borgensfordran för den tid då dennes genomsnittliga skattepliktiga inkomster inte överskrider de inkomstgränser som föreskrivs i lagen om studielån och som är en förutsättning för beviljande av studielån. Dessutom kan studielåntagaren få en befrielse från betalningen av hela borgensfordran, om denne är varaktigt arbetsoförmögen eller har varit arbetsoförmögen oavbrutet i minst fem år och om dennes genomsnittliga skattepliktiga inkomster inte överskrider de inkomstgränser som föreskrivs i lagen om studielån och som är en förutsättning för beviljande av studielån.

Enligt FPA:s statistik har bankernas studielånestock under de senaste åren fortsatt att öka och 2018 uppgick studielånestocken till cirka 3,4 miljarder euro. I slutet av 2018 uppgick antalet studielåntagare till 439 212. De utestående lån som indrivs av FPA har i sin tur minskat med drygt 6 miljoner euro jämfört med 2017. Antalet gäldenärer har förändrats enligt lånestocken. Antalet gäldenärer har med andra ord ökat i bankerna och minskat vad gäller studielån som indrivs av FPA.

År 2018 betalade FPA utifrån statsborgen 3 263 studielån till banker, och antalet studielån till studeranden på yrkesläroanstalter var 2 069. År 2017 var det totala antalet 2 798 och antalet lån till studeranden på yrkesläroanstalter var 1 706. Utgående från statistiken har det på så sett skett en ökning i antalet studielån som betalats till banker, särskilt när det gäller studeranden på yrkesläroanstalter.

Banker skickade 80 034 meddelanden om betalningsstörningar till FPA 2018. Antalet meddelanden om betalningsstörningar har ökat avsevärt jämfört med 2017. Enligt FPA kan detta vara ett tecken på att antalet lån som betalas till banker ökar inom den närmaste framtiden. År 2018 betalade FPA på grundval av borgensansvar cirka 16,5 miljoner euro i studielån till bankerna, dvs. 3,5 miljoner euro mer än 2017. Sammanlagt 15,9 miljoner euro drevs in som borgensfordran för studielån under 2018.

Vanligtvis är problem med återbetalning av studielån förknippade med arbetslöshet eller låg inkomst. Dessa fenomen bör dock motverkas med andra åtgärder än studiestöd, till exempel genom att öka sysselsättningen, ett mål som regeringen försöker nå. Trots att personer med låga inkomster kan beviljas ovannämnda räntebidrag och betalningsbefrielser vid problem med återbetalningen av studielånet, kan dessa åtgärder enbart i en begränsad utsträckning lindra gäldenärens situation. Även FPA har identifierat betalningssvårigheterna och utslagningsrisken hos ungdomar. FPA har startat olika projekt vars mål är att känna igen och tillgodose sektorsövergripande servicebehov hos kunder som behöver särskilt stöd eller har risk för utslagning. Om det framkommer att kunden har stora skulder eller svårigheter med att klara av sina fakturor, hänvisar FPA kunden till Garantistiftelsen eller ekonomi- och skuldrådgivningen för att kunden ska få hjälp med och råd om sina skulder.

I enlighet med regeringsprogrammet ska medborgarnas ekonomikunskap och ekonomihantering utvecklas i alla åldersgrupper och tillgång till hjälp för överskuldssatta ska förbättras. Dessutom ska mängden utbildning i ekonomikunskap ökas på olika utbildningsstadier som en förebyggande åtgärd mot skuldsättningsproblem. Att öka mängden ekonomikunskap i utbildningen kan

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 44/2019 rd

hjälpa ungdomar att förbättra sina färdigheter att sköta sina finanser. Detta är även ett bättre sätt att förebygga ungdomars betalningssvårigheter vid återbetalning av studielån.

Helsingfors 16.7.2019

Forsknings- och kulturminister Annika Saarikko